

Un col·loqui virtual amb Francesc Parcerisas

[Francesc Parcerisas](#)

Poeta i traductor

Resum:

Aquest debat amb l'escriptor Francesc Parcerisas va tenir lloc com una activitat de l'assignatura "Poesia catalana actual" dels estudis de Filologia Catalana de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), durant el segon semestre del curs 2002/03. Hi van participar, formulant les seves preguntes per correu electrònic, els estudiants Ruben Garcia Cebollero, Josep Maria Àlvarez Vernet, Franc Ponti Roca, Marta Bordas Manjon, Jaume Marfany Segalés, Albada Olaya Tubau, Pep Xuclà Costa, Àngel Barquero Soriano i Martí Pi Puig, amb Manel Ollé com a consultor de l'assignatura. Francesc Parcerisas va anar responent per correu electrònic. La transcripció dels missatges és pràcticament literal: només s'han esmenat errors de picatge i s'ha eliminat alguna referència puntual pròpia del funcionament del debat. Volem agrair a tots els participants el permís per reproduir un material que considerem d'alt interès tant des del punt de vista literari com pedagògic.

Influències i sintonies

 Pregunta (Ruben Garcia):

De l'entrevista a [Dotze sentits](#) es desprèn que creus que la poesia surt de dins i és rebuda al mateix temps; que és l'emoció donada més els mitjans de treball el que la fa possible; que la forma condiona el so i el sentit, la traducció serveix per aprendre, i ets conscient que conserves i millores un patrimoni (llengua, manera de dir, ritmes, etc.), però:

1. ¿Què han aportat els llibres de vell a la teva vida?
2. ¿Influeix l'experiència editorial en la forma i extensió dels teus llibres?
3. ¿Què representa Bristol a la teva vida?

4. ¿El teu fill Pol t'ha canviat la forma d'escriure poesia o d'entendre-la?

5. ¿Han influït les teves traduccions en la teva manera d'escriure poesia?
(Tolkien, Ezra Pound, Seamus Heaney)

☞ Francesc Parcerisas:

Aniré per pams, si en sóc capaç.

1. Els llibres de vell, i els llibres en general, són una passió fidel. M'agraden i ara, a més a més, m'adono que ja sóc una persona estranya, que la gent més jove no acumula llibres com he fet jo. També tinc un punt de "col·leccionista" que és una actitud psicològica que caldria discutir, no sé si bona o dolenta. Té alguna cosa a veure amb la idea del "tot" o de la "compleció". Una cosa més borgiana que no pas maniàtica.

2. No, no crec que la meva experiència en el món editorial –una mica tangencial de tota manera– hi hagi influït. Conec millor el món editorial per dins, però no crec que això hagi condicionat gens la meva manera de voler escriure. Potser ara comprenc que una cosa són els llibres que es venen i una altra els llibres que ens agraden, i la distància entre un fet i un altre és, naturalment, un dels grans misteris de la nostra societat.

3. La meva estada a Bristol (3 anys) va ser molt important. Va ser "créixer" en tots sentits: sobretot en el d'aprendre a estar sol i a usar, per bé i per mal, la llibertat absoluta. Va ser una època daurada però també molt dura i de vegades solitària, amb alts i baixos. I l'associo també amb el pas a l'edat adulta –segurament tardà. Hi hauria de pensar més. En qualsevol cas, Bristol, com a ciutat, i en uns certs barris com a ciutat universitària i residencial, és un lloc magnífic i bellíssim per viure. (I amb llibreries de vell!) L'evocació seria incompleta sense en Toni Turull que, de fet, va ser qui m'hi va dur. Una persona extraordinària.

4. Els fills (Pol i Nil) no han canviat la meva manera d'escriure, però m'han fet tenir presents imatges i situacions que jo havia viscut i que no recordava: re-viure a través dels seus ulls és fantàstic. Però crec que el valor d'aquesta mena d'experiència és, justament, la seva universalitat: tots hem estat infants i tots hem pastat fang o tingut por de la fosca o desitjat que els pares ens expliquin alguna cosa mentre ens adormim. Tenir això present no sols a la memòria, sinó a la vida quotidiana, és fantàstic, un regal.

5. Tolkien o Pound, no. Seamus Heaney, sí: n'he après molt, dels poemes i dels assajos, que recomano (a Anagrama, en castellà, en una selecció que vam preparar quan li van donar el Nobel). Heaney és un lector minuciós, intel·ligent i perspicaç (va ser –i encara és– professor molts anys). Però allò que més m'ha impactat és la seva capacitat per combinar dues sèries de referents al mateix temps, entrecruades al mateix poema. Això

enriqueix el món del poema, fa fructificar les connotacions. A més, Heaney representa molt bé la diferència entre la tradició anglesa i la francesa, entre la poesia de la realitat i la poesia de la verbalitat o de la textualitat (simbolisme o postsimbolisme –Valéry– passat pel surrealisme i caigut a l'atzucac del text pel text). A França li deien "el poeta patata" perquè als molt brètols els semblava que parlar de les patates en un poema era una barbaritat. Així va la poesia francesa (i la catalana que s'hi emmiralla!).

👉 Pregunta (Manel Ollé):

Hola Francesc, a banda de Seamus Heaney, que ja has citat, ¿hi ha altres poetes catalans o d'altres àmbits, actuals o anteriors, amb els quals sentis una especial sintonia de plantejament o d'alguna altra mena?

👉 Francesc Parcerisas:

Mestre Ollé: [Salvat-Papasseit](#), i [Riba](#), i [Vinyoli](#), i el molt estimat [Miquel Bauçà](#) que em va fer decidir pel camí de la poesia en llengua catalanesca, i escriptors que estimo per raons diverses: Josep Elias i Toni Turull, que vaig mencionar, Pep Rosanes Creus, que, de vegades, m'és un *alter ego* (diu allò que jo hauria volgut dir), i admiro la tríada [Màrius Sampere](#), [Jordi Sarsanedas](#), [Josep Palau i Fabre](#). I Louis MacNeice: si sabeu anglès i podeu aconseguir *Autumn Journal* és absolutament escruixidor, una meravella. I parla de l'impacte de la guerra espanyola i de l'esperit del *welfare state/education for the lay man* del socialisme anglès dels anys 30... Com ens hem desviat del camí! Em van interessar els escriptors de la *beat generation* per la llibertat de registres i actituds però em sembla que Ashbery xerra massa. Iehuda Amikhai és grandíssim. Sóc un tastaolletes?

Poeta de l'experiència

👉 Pregunta (Josep Maria Àlvarez):

He llegit en algun lloc que se't considera un poeta de l'experiència. ¿Ho ets? A mi em sembla que potser és una etiqueta que té una certa utilitat, però no deixa de ser una etiqueta. ¿Què en penses?

Fa poc, mentre pensava en tot això, anava fullejant un diari i, en una pàgina senar, em vaig trobar amb: "La poesía es una aventura hacia lo absoluto y es como una verdad que no se puede relatar ni explicar y, por lo tanto, no es estrictamente una descripción literaria. La poesía, a pesar de

las aproximaciones estéticas de los investigadores, es un misterio" ([Joan Perucho](#), *La Vanguardia*, 5/V/03).

Jo crec que, després de tants segles, la poesia ja no és un misteri. Com a exemple, la teva poesia és d'una perfecta claredat. A *L'edat d'or* em sembla trobar un seguit d'escenaris en safata de plata per al lector. És com si se'ns digués: "Vinga! Viu un instant poètic!". Penso que potser la teva poesia no és només la poesia de l'experiència de l'autor (dic autor, perquè en poesia actual no em crec gaire allò del jo poètic), sinó que és la proposta al lector de viure una experiència poètica.

☞ Francesc Parcerisas:

L'experiència és una etiqueta, d'acord. Com ho és el "realisme". I potser el "surrealisme". Però tant se val. ¿Se'n pot fer, de poesia, que no sigui extreta de l'experiència o de la realitat o dels somnis o de la llengua? Tots partim del mateix, això és segur. I el que diu Joan Perucho de "misteri"... Bé, jo he lluitat contra l'etiqueta "misteriosa" o "inspirada" de la poesia. No veig cap raó per la qual la poesia hagi de ser més misteriosa que l'astronomia, o que la física, o que la medicina, o la psicologia... Posats a buscar misteris, la lliga de futbol n'és un d'enorme, o l'Operación Triunfo, o l'estultícia del gènere humà... De fet, el més misteriós de tot és la vida, ¿oi?

Que els escriptors siguem incapaços d'explicar allò que fem és deplorable, vol dir que existeix poca preparació i poca crítica, i que les discussions es basen en subjectivitats sense cap fonament. Si jo dic que un poema d'XX és "excels" o "inspiradíssim" em sembla que caldrà justificar-ho, perquè aquest argument el pot fer servir qualsevol. Si l'autor mateix s'atorga la inspiració o l'excelsitud anem ben arreglats.

No sé si hi ha cap altra mena d'experiència que no sigui la del record. Fins i tot sembla que la configuració genètica es fa a partir d'alguna mena de "record", de provatura i error i record d'allò que serveix per progressar o avançar. En l'experiència quotidiana el futur és constituït per alguna mena d'extrapolació del record (com en el somni): fragments d'allò que ha estat (de debò o imaginat o volgut) convertits en un puzle virtual de futur. Però, fet i fet, les parts que encaixen en aquest puzle són records. I el record, de ben segur, és fragmentari, incomplet, diferent per a cadascú o per a cada moment. La mateixa capacitat que tenim per anul·lar records ingrats n'és una mostra. O la capacitat que també tenim de tenyir de colors especials records fugissers o incomplets: la infantesa, l'enamorament, el goig de certs estats o actes.

És en aquest sentit que la poesia sovint és escrita a partir del record, tot i que l'espai simbòlic que el poema (com a artillugi literari objectiu) configura sigui gairebé sempre una proposta potser de futur: de com voldrien que fossin (vistes, recordades, descrites) les coses. No hi he pensat mai, però imagino que el llenguatge, i l'ús que en fem, també és

record. El sentit que donem a les paraules, la seva sonoritat, les associacions que cadascuna ens porta.

¿Què en penseu, vosaltres?

Els records i el pas del temps

 Pregunta (Franc Ponti):

Fa anys m'havia comprat *L'edat d'or* i l'havia llegit, però aquesta segona lectura m'ha impressionat. T'ho confesso: "Magnolier a Hammersmith" s'ha convertit en un dels meus petits himnes personals. Per què? Difícil d'explicar... Suposo que per la juxtaposició de petitesa i grandesa... Pels records de moments similars a la meua vida... Figueres d'Eivissa o pins a l'Empordà... Per què s'ha de ser poeta per expressar d'una forma tan lúcida els sentiments? Per què la gent fa cas al Goleman quan parla d'intel·ligència emocional però no llegeix poesia? Per què molta gent tracta d'oblidar els seus records? M'agradaria saber si quan rellegeixes *L'edat d'or* t'envaeix més l'alegria o la tristesa.

 Francesc Parcerisas:

M'envaeix una felicitat una mica enyoradissa, potser. Llegir poesia demana llegir a poc a poc i buscar en un mateix confirmació d'allò que llegim. És per això que a molta gent li costa de llegir-ne. El que els fa mandra no és llegir, sinó, com dius molt bé, "llegir-se", buscar dins seu allò que ells també comparteixen, adonar-se que estimen i odien a parts iguals, que són imperfectes, que la passió se'ls enduu com una ventada meravellosa, que la por els ofega, que el temps no els perdona, que els records ens atenallen o ens tempten o s'esvaeixen... que ja som com eren els nostres pares, o els nostres avis! Renoi! Doncs jo, tot això, ho trobo més aviat divertit... em plau descobrir aquests moments, adonar-me que l'aire de la primavera ja ha canviat de temperatura, que la llum del matí comença a tenir un altre color... I em sembla que dins meu hi ha el qui he estat (les edats de l'home), i fins aquell qui no he estat, i aquell que seré... suposo que això és la consciència, la consciència d'un mateix, la consciència de viure que sembla que ens distingeix d'altres espècies: un misteri força agradable.

El "Magnolier" va existir. El vaig arribar a fotografiar anys després. Ara fa poc, a Hammersmith Grove, el carrer on era, van obrir un restaurant amb una botigueta de menjar i una de les noies que hi treballava era de Barcelona. Quan la noia va deixar la feina per tornar a Barcelona, els meus amics de Hammersmith (amb qui vivia quan vaig escriure el poema, i quan

el vaig fotografiar, i que sempre han estat els meus amfitrions a Londres – a ells és dedicada "L'epístola per a unes noces"), van traduir el poema a l'anglès i crec que van imprimir una petita plaquette amb el text en anglès i en català per regalar-li a la noia, que va quedar molt emocionada. És per això que serveix la poesia: perquè algú que ha viscut uns anys en un carrer s'endugui un record simbòlic de la bellesa del que va ser fins i tot enmig de moments dolents.

 Pregunta (Marta Bordas):

Francesc, el teu llibre *L'edat d'or*, que va ser publicat el 1993 (quan tenies 39 anys), mostra els teus sentiments envers el pas del temps, els records que aquest t'anava deixant. Ara, 10 anys més tard, escriuries el llibre exactament igual? Són els teus records –aquells que plasmes al llibre– els mateixos? O bé, el pas del temps i l'experiència guanyada mentrestant els ha modificat?

Per cert, visc a 15 minuts de Londres i per curiositat aniré a veure el teu magnolier. Quina millor manera de poder comprendre el teu poema!

 Francesc Parcerisas:

Respecte a "el pas del temps" potser cal dir que "passa" o que tenim consciència del seu "passar" de maneres diferents segons les circumstàncies que vivim, segons el punt de vista des del qual l'examinem. Crec que aquesta consciència de transcurs, o de fugacitat, o de pèrdua, pot ser molt accentuada a la infantesa i lenta a l'edat adulta o a l'inrevés. És un problema de la manera com interioritzem psicològicament aquesta experiència. "La mà de Virgili" parla del relleu generacional, d'allò que ja no ens poden ensenyar els pares (no només els biològics, sinó els models, els exemples) però jo diria que, precisament perquè està explicat des de les figures de Virgili i El Dant, manté una certa distància respecte a l'autor: narra una experiència comuna i comprensible per a tothom, tant si s'hi troba personalment com si no. En un poema com "El lladre bo", de *Natura morta amb nens*, l'experiència de la pèrdua del pare és molt més punyent perquè és narrada des de l'experiència de la mort (de la mort de Jesucrist a la creu, aparentment, però des de la mort en general –la mort que sabem que a tots ens arribarà). En aquest cas, allò que el poema demana del lector, no és ja que es faci càrrec d'aquesta consciència generacional d'haver arribat a l'edat en què "toca donar la cara", sinó a l'experiència existencial i emotiva del record de l'amor pare/fill com a acte de perdó i caritat. Si això pot servir de res, en cap dels dos poemes no vaig abocar cap vivència personal: quan vaig escriure el primer només reflexionava, i tant el meu pare, com els meus "virgilis", eren vius. En escriure el segon, el meu pare havia mort i sense valer-me per res d'això, perquè el poema té una altra estructura i uns altres referents, vaig aprofitar la meua

experiència emotiva –el "sentiment"– de l'absència del pare per tensar les cordes del poema. Espero que s'entengui.

Si vas a Hammersmith Grove des del metro de Hammersmith, des del Circle, tot pujant a mà esquerra, després d'uns edificis molt lletjos d'oficines, hi ha una sèrie de casetes amb una mica de jardí a l'entrada, que es veu molt bé des del carrer perquè les parets dels jardins són baixes. És en aquestes cases on hi havia el "magnolier", crec que n'hi havia més d'un i que potser encara hi són (les fotos que vaig fer, les vaig fer el 89-90!). Si t'abelleix de seguir una mica més amunt, també a l'esquerra, trobaràs un carrer que es diu "Amor Road", tal com sona, i de seguida "Agate Road". Entre Hammersmith, Amor i Agate déu n'hi do, oi?

Festivals i poesia

 Pregunta (Ruben Garcia):

Avui que hi ha el Festival Internacional de Poesia, la pregunta de debat és fàcil: ¿Què aporten aquests festivals a la Poesia? ¿A la creació? ¿O als poetes?

 Francesc Parcerisas:

"Festivals" i "poesia" potser són una mica una contradicció. L'espectacle sovint es menja el text (quan n'hi ha), ai! Crec que es confon la pallassada, el malabarisme, el teiatru i la pachanga amb l'epígraf "poesia". Potser fóra bo desllindar els camps. La barreja pot ser bona però massa sovint vol dir "refregit": poesia dolenta i espectacle dolent. M'estimo més mirar el Hausson que es treu cigarrets de l'orella (un geni), [Palau i Fabre](#) i [Sarsanedas](#) o [Sampere](#) llegint asseguts darrere una taula (tres genis), o Jimmy Hendrix tocant la guitarra (un déu) que cinc marrecs recitant gatades pitarresques amb performances que semblen d'Herta Frankel i una electrònica que no arriba ni al Renato Carosone. Apa, ja m'he despatxat!

"Taormina": traducció, recreació o creació pròpia?

 Pregunta (Jaume Marfany):

Intentaré ser sintètic. Tampoc no hi havia pensat mai, però, com tu dius, segur que el llenguatge n'és ple, de records. Una paraula, una frase que per

altres pot no tenir cap significat, a mi m'obre de bat a bat la ment i em fa tornar a viure. És, potser, com el sentit de l'olor. Una simple i senzilla olor ens pot retornar a moments viscuts.

Crec que record i vida són indestriables. La mort dels records (penso en aquestes cruels enfermetats degeneratives) penso que és la mort de l'ésser humà que érem. El que queda és una altra cosa molt diferent.

M'agradaria preguntar-te sobre la traducció-versió del poema "Taormina" de Durrell. Diria que en comptes d'una traducció el que realment fas és una recreació a través de la modificació de l'ambient, del paisatge i de la manera d'entendre el pas del temps i amb ell el record de la persona estimada. ¿Per què t'agrada fer recreacions d'altres poetes?

☞ Francesc Parcerisas:

"Taormina". Aquest poema té una història que explicaré. Sempre m'ha agradat molt Lawrence Durrell. Els seus llibres de viatges, moltíssim. Ell va ser un "illòman", i jo també ho sóc: sento fascinació per les illes, aquestes illes mediterrànies, relativament reduïdes, sediment de tantes coses.

Bé. Quan vaig llegir *Sicilian Carousel* –cito el títol de memòria, sé que n'hi ha traducció castellana– em va impressionar un moment en què Durrell evoca la figura d'una dona –segurament una antiga amant seva– amb qui va mantenir contacte epistolar molts anys, un cop estroncada la seva relació. Ella era a Sicília i li explicava, a les cartes, coses del país. El coneixement que Durrell té de Taormina, quan hi arriba (ja gran, en un viatge turístic organitzat que estafà la seva personalitat d'elegant bohemí anglès del Mediterrani), és el que li ha tramès aquesta correspondència tenyida d'emoció i record. Veu Taormina a través dels ulls de la dona a qui va estimar, ja morta, com si el passat despertés doblement. Però, a més, Taormina i el fet que ell, ara, quan escriu el llibre, visiti els indrets que ella va conèixer, fan que la dona ressusciti i ens sigui també present: una ombra amable, estimada, que ens acompanya. És un moment entranyable, bellíssim. I, entre capítol i capítol del llibre de viatges, hi ha un poema: una coda, una condensació dels humors del capítol. Això era el poema "Taormina" de Durrell que jo vaig llegir. Ja veieu que em va impressionar. Ho recordo bé i crec que potser fa més de 20 anys! Doncs bé, de tot això me'n vaig oblidar a nivell conscient. I un dia vaig escriure un poema. Un poema meu, que no tenia res a veure amb Durrell ni Taormina. Un poema en què jo barrejava dues coses "vivides": el situava a Can Pere Ric, la casa del Toni Marí a Eivissa, on he passat estones agradabilíssimes xerrant del món i les persones; i hi recordava una amiga que també ho havia estat d'un amic meu (no sé si "estimada a torns o a la vegada"). Quan vaig tenir el poema escrit el vaig deixar llegir a la meva dona i ella es va quedar parada. No feia gaire que li havia deixat el *Sicilian Carousel* de Durrell per llegir, de manera que ella el tenia fresc, i em va dir: "Però si això és el poema de Durrell al llibre!". Em vaig quedar de pedra. Per això vaig fer algun retoc,

vaig canviar el títol, i vaig fer menció explícita de l'origen. Em sembla que és el millor homenatge que puc fer a Durrell, dir que vaig fer meu el seu poema. Des d'una perspectiva diferent, molt més deliberada i conscient, és el mateix que passa amb el poema de Josep Elias. És un homenatge a ell i un homenatge a una generació, a una manera de viure, a unes il·lusions. Per a mi és una manera de donar les gràcies pel que he rebut d'ells.

Inspiració, misteri i l'autor lector

👉 Pregunta (Albada Olaya):

Jo també vaig llegir el [Perucho](#) i també em vaig quedar perplexa, perquè justament aquests dies, mentre llegeixo qualsevol llibre de poesia que se'm posa a l'abast, em pregunto sovint què tenen en comú, què és el que defineix la poesia. Però divagacions a part, la paraula *misteri* entesa com a 'cosa oculta, obscura, a algú o a tothom' (GDLC) no és gens pejorativa, al contrari, i tampoc no trobo que tingui res a veure amb la inspiració. Per mi, certament força novella en això de llegir poesia, sí que hi ha quasi sempre un misteri, quelcom que es va descobrint com tu dius, Francesc, a base de llegir i "llegir-se". Ara bé, de vegades (no en el teu cas, ni molt menys) tinc la impressió que l'autor no té cap interès en comunicar res, i aquí ve la meva pregunta: ja suposo que escriure és una necessitat, però quan escrius penses en el lector, en ser més o menys accessible, en el tipus de gent que et llegirà?

👉 Francesc Parcerisas:

Encara que el conjunt de la resposta pugui semblar contradictori, jo diria que no penso en el lector, sinó en el poema. En el poema com un producte acabat, escrit, i fins i tot imprès o llegit a o per la gent. I, aleshores, naturalment aquest "producte" l'escrivim i el llegim TAMBÉ en tant que lectors.

Em sembla que la qüestió és important: el pintor quan pinta MIRA, OBSERVA. No podria pintar sense veure, sense contemplar, sense ser, al mateix temps que pintor, espectador. I és un espectador privilegiat perquè pot canviar a pler allò que pinta: afegir, modificar, destruir, esborrar... L'escriptor fa exactament el mateix: escriu i LLEGEIX. Escrivem i llegim allò que escrivim i per moltes "veus misterioses" que ens xiuxiuegin a les orelles (que jo encara espero sentir-les, dit sia de passada), allò que bàsicament fem és llegir allò que escrivim, i emetre (emetre'ns) un judici sobre com ho fem: per aquí va bé, això sobra, aquí hi tinc una troballa, aquí em repeteixo... Si no tenim aquesta capacitat de llegir més val que pleguem. Una cosa diferent és que el nostre judici de lectors combregui o no amb el judici lector d'altres persones, però "no saber per què" hem

posat determinades paraules, o quins efectes provoquen o evoquen, equival a jugar a futbol sense saber que hem de xutar la pilota i ficar-la a la porteria contrària. Si ens dediquem a xutar pedres o a seure al mig del terreny de joc NO PODEM DIR que juguem al futbol de manera "inspirada".

La cosa és llarga, però hi podeu insistir tant com calgui. En aquest tema crec que sóc d'una certa intransigència, em molesta l'irracionalisme perquè serveix per justificar qualsevol cosa perquè sí (o per l'aparició d'algun ésser alat), no per un consens humà, social, enraonat.

Revistes, premis i tertúlies

👉 Pregunta (Ruben Garcia):

¿Què penses de les revistes de poesia? ¿Creus que aporten alguna cosa positiva? ¿O hi ha massa fragmentació i poca unió entre aquestes?

👉 Francesc Parcerisas:

¿Les revistes de poesia? ¿On són? Hi ha alguna coseta dispersa, però sense difusió ni realment cap transcendència. [Reduccions](#) fa un paper testimonial, però gairebé no és una revista en el sentit d'una publicació que aporta informació nova, resitua, serveix de plataforma de debat, etc. (No és una crítica a [Reduccions](#), que estimo especialment.) Sospito que el "sistema literari" català ha substituït les revistes o els diaris pels premis – que són una altra mena de plataforma– i per l'opinió de tertúlia. L'acadèmia ara sembla no tenir cap prestigi i que un senyor hagi estudiat durant anys un autor, o un llibre, als tertulians els sol semblar una bajanada. Potser perquè la investigació acadèmica no dona diners, ni glamour, ni fotos... Jo sóc professor de la UAB (ara en excedència) però aprecio la recerca i l'estudi, i la gent que saben coses: el genèric i el detall. I m'esvera l'opinió frívola per épater el lector o el tertulià, o aquesta actitud tan catalana de "fer el pagès": "Escolti, jo, d'això, no hi entenc un borrall, però em sembla que..." (Si no hi entén, que calli, ¿oi?) Amb la ciència, o la medicina, o l'enginyeria ningú no s'hi atreveix, però amb l'art, o amb la literatura, tothom es veu amb cor de dir-hi la seva. Això es produeix, en part, perquè els mateixos escriptors han estat incapaços de racionalitzar els processos de creació. Us ho vaig comentar l'altre dia. Si fóssim capaços d'explicar: aquest poema produeix aquest efecte perquè té aquest ritme, aquestes imatges, aquests efectes de sinestèsia, etc... les coses anirien millor. Però com que tan sovint l'única argumentació és que és "inspirat", o "misteriós"... doncs ja hem begut oli!

Mirin: [Carner](#) és bo perquè sap parlar de l'emoció, amagant-la sota temes –

pretextos, en diuen els germans Ferrater i altres que els han seguit, jo inclòs– que la dissimulen. Ens repta a saber llegir més enllà de les aparences i ens tempta amb la brillantor dels recursos formals per veure si som capaços de no enlluernar-nos per la bellesa física, sinó d'endevinar que la bellesa física és una forma de bellesa moral. [Aquesta frase m'ha sortit massa rodona!] Vull dir que la mena d'orfebreria que escriu – absolutament impecable– fa que tothom digui: quin manetes! O que, pel contrari, s'exclamin: no m'interessa l'orfebreria. Una actitud i l'altra pixen, ensems, fora del test. L'orfebreria carneriana està destinada a fer que l'estructura del poema –l'artefacte lingüístic– sigui tan indestructible com l'emoció que transmet. El poema ha esdevingut un símbol perfecte: com l'anell de prometatge era un símbol, o ho era el ritus iniciàtic de la pubertat, o l'aigua aspergida damunt el cap del nadó. Una cosa és no ser cristià, o catòlic, i una altra és dir que l'aigua del bateig només serveix per encostipar les criaturetes! L'aigua del bateig –la bondat formal carneriana– serveix per desitjar una vida lliure de mals, bon camí a la terra, etc. Els pobles anomenats "primitius" això ho entenen perfectament. En fi, ja veieu que jo també faig tertúlia.

Resignació al destí o il·lusió del retrobament?

👉 Pregunta (Pep Xuclà):

Benvolgut Francesc, El teu poema "Triomf del present" el vas escriure des de la resignació al destí o des de la il·lusió del retrobament?

👉 Francesc Parcerisas:

Des de la il·lusió. Aquest és, per a mi, el gran què. La il·lusió passa per davant de la desesperança, de la inutilitat, de la repetició, del fracàs... Potser no és tant el fet de pensar: aquesta vegada serà diferent, sinó més aviat: fins i tot en el dolor, en la desesperança, hi ha aquella part tan absolutament única i desitjable, aquell instant que justifica dir: "valia la pena viure". És el punt d'escreix que hi posa la passió, la sal i el pebre del guisat. Segurament la vida és feta de col bullida, però aquests moments d'espècies –especials– ens la fan sentir (me la fan sentir, a mi) com un restaurant ple de menges exòtiques.

Els nous poetes catalans

👉 Pregunta (Jaume Marfany):

Aprofitant-me de la pregunta d'en Josep sobre "Triomf del present"... ¿resignació al destí, il·lusió del retrobament? o... el triomf de l'amor que respira valentia, gosadia, audàcia... també il·lusió; l'amor que és atrevit, que s'arrisca. Un amor que s'ha fet fort en el record. No en un record enyoradís, nostàlgic de temps "sempre millors", sinó un record que enforteix, perquè forma part de la mateixa vida i perquè ens ajuda a configurar-nos com a éssers humans.

I, com diu en Ruben, "sense ànim d'ofegar-te"... què en penses dels nous poetes –i poetesses– catalans? I quan dic nous, em refereixo a gent que voreja els trenta anys com: Pere Joan Martorell, [Manuel Forcano](#), Josep Manuel Esteve, David Escamilla, Àntonia Arbona, [Sebastià Alzamora](#), Joan-Elies Adell, Júlia Zabala...

👉 Francesc Parcerisas:

Només puc respondre per aquells que he llegit amb més deteniment: Forcano i Alzamora. *Mula morta* i *Corint* són dos grans llibres, que no s'assemblen de res. Aquesta és una de les coses que l'opinió crítica banalitzava: l'afany líric d'en Forcano no té res a veure amb l'ambició existencial (potser metafísica –i tan mallorquina: Damià Huguet, [Blai Bonet](#), [Bartomeu Fiol](#), [Toni Vidal](#)...) de *Mula morta*. Que siguin de la mateixa "quinta" o amics entre ells (i meus) no vol dir que hagin d'escriure igual. M'ha agradat molt el llibre de Pere Rovira a Proa i el de Gemma Gorga a Pagès: en Rovira és de la meua quinta però la Gemma Gorga és ben jove.

La complexitat de la realitat

👉 Pregunta (Josep Maria Àlvarez):

¿Com es pot portar una trajectòria de poeta davant la complexitat insuportable de la realitat?

👉 Francesc Parcerisas:

1. No sé ben bé què és una "trajectòria de poeta". Jo escric poemes, n'hi ha que pinten, o que prenen el sol, o que només llegeixen, o que van al cinema... No és ben bé una trajectòria, potser una acumulació d'entossudiment a fer sempre el mateix, perquè t'hi trobes bé i t'agrada. No

fa gaire mal a ningú i, de tant en tant, trobes altra gent que tenen la mateixa dèria, la qual cosa és ben agradable.

2. La "complexitat insuportable" de la realitat.

Home! Insuportable? Fa molt segles que la suportem, d'una manera o d'una altra. Vols dir injusta? Curiosa? Sorprenent? No sé si és més real un jardí zen o "Matrix", una falguera que creix o un reportatge de TV... Tot plegat considero que no ens adaptem malament i que ens entossudim a anar fent: no ens suïcidem col·lectivament, ni conduïm per l'esquerra, ni fem les nostres necessitats al carrer... Tenim un consens social força homogeni, com les abelles, les balenes o les formigues. I, a més, tenim una consciència que ens proporciona dolor i plaer. Dolor davant la desaparició dels éssers que estimem, goig per l'amor... Ficar-se al llit quan estem extenuats, contemplar els nens que dormen, olorar el cafè al matí, veure com avança la pluja damunt els camps al setembre... Jo sempre trobo que hi ha cosetes que fan que la realitat sigui suportable.

La poesia del rock

👉 Pregunta (Marta Bordas):

Tu hi creus, en la "poesia del rock"? Què en penses, de les cançons/poemes d'en Jim Morrison, Janis Joplin, (ja sé que en Hendrix t'agrada molt!) o el mateix Lluís Llach? Hi ha algun cantautor actual que t'agrada especialment per allò que diu?

👉 Francesc Parcerisas:

La poesia del rock. Hi ha lletres de cançons que són poemes. Algunes fins i tot són poemes musicats. Una altra cosa és que totes les lletres de cançó ho siguin o, pitjor encara, que els poemes vulguin semblar lletres de cançons. Brassens, Brel, Ovidi Montllor, potser Joaquín Sabina... déu n'hi do. Per a mi la diferència és on cau el fulcre: cap a quin platet es decanta la balança, si cap al de la música o cap al de la lletra. Això també passa amb la poesia "visual", amb la poesia "sonora", amb la "performance", etc. La poesia dels boleros és enorme, i la dels tangos: elemental, rotunda, previsible, però genial. Per això tots recordem allò de "como si fuera esta noche la última vez". Però no està malament no distreure's massa en aquests "marges" i anar al centre del text, amb el llibre obert i el llapis per anar subratllant o apuntant. A Baudelaire, a Eliot, a [Vinyoli](#), a [Riba](#), a [Ferrater](#) no els calen més música que la que fan les seves paraules, la de la construcció i el sentit.

El "poema-rauxa"

👉 Pregunta (Marta Bordas):

I una qüestió que m'interessa especialment com a part integrant d'aquest grup de gent que sense ser poetes, escrivim. Francesc, creus que un poema pot ser bo sense treballar-hi massa sobre ell? És a dir, quina opinió en tens, d'aquells poemes que hom escriu quan tenim els sentiments a flor de pell i ens trobem davant d'un paper en blanc? Aquells poemes que jo anomenaria "poema-rauxa"? Comencen els grans poetes per aquesta via?

👉 Francesc Parcerisas:

Boníssima pregunta. Està molt bé això de batejar-ho com a "poema-rauxa". Crec sincerament que cal destriar uns moments diferents. Aquest primer de la "rauxa" és interessant, però sol ser (no dic que ho sigui sempre) pobre. Les coses surten una mica atabalades. Si em permeteu que faci servir un símil de relacions de parella, diria que una cosa és quan el noi o la noia decideix demanar a l'altre/altra d'anar-se'n junts al llit i una cosa molt distinta, el resultat d'aquesta petició/decisió. Segurament sense el primer pas és difícil que es produeixi el segon, però en el segon és on intervenen tots els factors, molt més complexos, per jutjar si aquella relació (almenys física) és bona.

Bé, doncs. A més a més del poema que "brolla", hi ha el poema que llegim, i entre l'un i l'altre hi ha una distància enorme (com a mínim conceptual, perquè les paraules i la seva disposició podria ser exactament la mateixa del "broll" inicial). Si en la relació de parella hi ha hagut d'intervenir "l'altre", amb el consens, l'aquiescència i el joc de la seva part de passió i emoció, en el poema hi ha hagut d'intervenir l'actitud lectora (de distanciament) capaç de judicar si allò és un text que mourà, en el lector, les mateixes emocions, o similars, a les que va experimentar l'autor. La nostra inspiració és la nostra capacitat racional (crítica, experta –la qual cosa no vol dir que sempre siguem capaços de fer-la explícita) de judicar damunt l'impuls, l'emoció, l'acudit, la combinació, la imatge... I aquest impuls, combinació, imatge, acudit, rima, etc., crec que només es manifesten perquè d'una manera crítica (però automàtica, sovint impensada, inconscient) sabem que el fet d'escriure serveix per donar cos, per "mantenir" viva (en forma de cosa, de lletra) una emoció, una situació...

👉 Pregunta (Àngel Barquero):

1. Quina relació hi ha entre els poetes de llengua castellana que viuen i escriuen a Catalunya i els que ho fan en llengua catalana? No em refereixo a la possible amistat personal (o no només a aquesta), sinó a si us llegiu entre vosaltres, si es poden rastrejar influències... o bé si les dues literatures són "compartiments estancs". I què tal la relació amb els de la resta de l'Estat?
2. En vista d'algunes de les confessions dels meus companys segons les quals escriuen poesia, creus que existeix el lector de poesia pur (és a dir, el lector que no és poeta, sinó tan sols lector de poesia)? O bé només llegeixen (i compren) poesia els poetes (siguin d'èxit o clandestins)?
3. Creus que la figura del "Poeta" encara pot jugar un rol social determinat o és un mer anacronisme d'èpoques pretèrites?

👉 Francesc Parcerisas:

1. És una bona pregunta per a la qual no sé si tinc resposta. Les relacions "personals", com dius, sempre han estat molt bones, les influències literàries....? Suposo que Gil de Biedma ens va influir, o Valverde, però gairebé com a mestres. No veig cap català amb influència de Barral o Goytisolo. No crec que Jordi Virallonga o Josep M. Micó s'assemblin a cap poeta en català, ni conec cap castellà que escrigui com [Màrius Sampere](#). És curiós però a mi m'agrada aquesta diferència: Pepe Corredor Matheos o Enrique Badosa, que coneixen perfectament la literatura catalana, no escriuen com cap poeta en català, i són "catalans" de soca-rel! És un tema per estudiar.

Potser hi ha un grup amb més afinitats: [Joan Margarit](#), Pere Rovira, jo mateix amb Felipe Benítez Reyes, Carlos Marzal, Luis Muñoz, Paco Brines, García Montero....

A títol anecdòtic, jo una vegada vaig fer la prova –pel meu interès sobre la traducció– d'escriure un poema directament en castellà, per saber si el "to" i la "llengua" s'assemblaven al que tindria la traducció. De natural, em va sortir molt diferent, d'una banda més barroca i d'una altra més lliure en el joc de les estructures verbals. Em sembla lògic: d'una banda la tradició castellana és barroca i, d'una altra, la solidesa sociològica de la llengua permet muntatges i desmuntatges que són difícils en català (perquè no són joc, sinó trontollament o dubtes sobre l'estructura).

2. És possible que existeixi el lector de poesia pur. Ho desconec a nivell de fenomen social. Jo n'he conegut alguns (que segurament escriuen d'amagat). Tampoc no estic segur que els poetes siguin sempre bons lectors de poesia. Penso que hi ha un lector omnívor, culte, que llegeix de

tot. Aquest és el lector ideal.

3. El paper del poeta és el de qualsevol escriptor, o intel·lectual. Els intel·lectuals no juguen cap paper decisiu. (Certament no tenen el respecte social que tenien als anys de la postguerra europea: Russell, Sartre, Moravia, Picasso, Antonioni...) Crec que el canvi l'ha produït la societat de consum que ha posat en primer lloc els èxits econòmics: futbolistes, tennistes, cantants... per davant dels "artistes". Dins un gran mercat els diners permeten de controlar allò que és incòmode, cosa que no es podia fer amb els intel·lectuals "antics". Queda el dret a la protesta, això sí, com hem vist amb la guerra a l'Iraq, i de vegades això sintonitza amb la gent, però el que serveix de sintonia és una comunió social i política, no artística, oi? També el fet que l'art en general sigui plural (hi ha de tot i de totes les tendències en coexistència) fa que sigui més difícil tenir un predicament social. Un exemple que no em sembla desafortunat: el Cela de *Papeles de Son Armadans* (iniciativa esplèndida) i el Cela dels pets i rots a la televisió: dues èpoques en una mateixa persona.

Sobre *L'edat d'or*

👉 Pregunta (Josep Maria Àlvarez):

Aquest hivern he llegit acadèmicament, i en jardinets assolellats, a Baudelaire; però m'he quedat tan glaçat que encara sóc a la Rue Hautefeuille. Potser és per això que, del conjunt de la lectura de *L'edat d'or*, n'he volgut trobar el seu omnipresent record. En un moment de lucidesa, aquesta felicitat i terrible bogeria m'ha deixat fer una precipitada relectura del teu llibre. En pocs minuts he detectat:

-A "Gossos": *la quimera de l'amor: un poder suprem que, anorreant-los, els pugui redimir.*

-A "Testes romanes": *i ho sabem: les passions es glacen en el marbre.*

-A "Paisatge": *Si mai heu pensat que sols hi ha honor en l'orb destí de la sofrença.*

-A "Colònia d'estiu": *a ofegar amb alcohol tanta inútil lucidesa.*

I dic tot això perquè em sobta veure també, en la teva poesia, l'expressió d'experiències simplement meravelloses, sense cap gram d'imperfeció.

Així:

-A "Triomf del present": *un goig que ja mai més no podrà exhaurir-se.*

-A "Retornament": *no han fet res més que esperar-se.*

Pregunta: ¿És correcte si interpreto que prefereixes prendre suaument i extasiat el pit, i obviar, conscientment i sempre que es pugui, que la mort ens abraça pel darrere?

☞ Francesc Parcerisas:

Gràcies per haver detectat tantes coses! Excessives! Potser hi són al fons, Baudelaire sempre és al fons, però una mica a la impensada. Respecte a la pregunta: No, la mort no ve pel darrere, contranatura: al contrari, és l'única que ve naturalment pel davant, a tots per un igual. Però, curiosament, no en tenim cap "consciència", de la mort. Sabem que és inexorable i no en sabem res, què serà, com serà, què hi haurà... És per això que allò de què sí tenim consciència, la vida, intentem que sigui el més feliç possible: mirem de buscar la felicitat, el goig, i oblidar el dolor.

És clar que hi ha qui creu en la transcendència i, des d'aquesta, justifica una altra actitud vital. Però com a creença –tot i ser tan estesa arreu– em sembla que la transcendència no és sinó un reflex de la nostra ignorància: vivim i no sabem per què, coneixem el mecanisme de funcionament de la vida, de la psique, i desconeixem el de la mort... "Els morts", per exemple, és un intent de donar perdurança a aquells qui ja no sabem on són, però que sabem qui eren. L'escriptura també: ens perdura, viu més enllà de nosaltres. Escriure és una petita venjança: ens sabem creadors. Per cert, ¿no us sembla que el millor Baudelaire és aquell que introdueix un toc de "psicologia"? "A une passante", crec, allò de "oh tu a qui jo hauria estimat, oh tu que ho sabies"... i tot això només amb una mirada... renoi!

☞ Pregunta (Albada Olaya):

1. *L'edat d'or* té una gran unitat temàtica. Vas fer els poemes pensant en un recull homogeni o vas fer una tria a la qual vas posar el títol posteriorment?
2. T'agrada recitar els teus poemes en públic? T'agrada que te'ls recitin altres persones? Què aporta el poema recitat a la pura lectura?

☞ Francesc Parcerisas:

1. No, no vaig pensar a priori en el llibre. Són poemes independents, triats i ordenats per fer un recull. N'hi havia algun altre, de la mateixa època, que no "liligava" i per tant va ser exclòs. De fet, el títol no estava definit. Jo dubtava entre *Dins un camí perdut* ([Carner!](#)) o *L'edat d'or*. En un sopar amb en Joan Margarit i en Toni Marí em van fer decidir pel segon.

2. M'agrada llegir els poemes en veu alta perquè els pots donar una mica més d'intenció. Si la persona que els llegeix en sap i no els estafà amb el punt molest de retòrica que de vegades solen emprar els actors no hi tinc res a dir. Caldria analitzar cas per cas. Jo crec que el millor és escoltar el poema mentre el llegeixes al paper, i si te'l poden repetir un parell de vegades, millor.

👉 Pregunta (Ruben Garcia):

¿Creus que hi ha poetes de veritat (deixant de banda les pallassades que ja vam comentar) que fan millorar la poesia amb les seves veus físiques?

👉 Francesc Parcerisas:

La veu pot "matisar" més que "millorar". N'hi ha que llegeixen bé, de poetes, i uns altres que són bons i llegeixen molt malament. T.S. Eliot, a jutjar per les gravacions, llegia molt malament, però amb intenció. Carner llegeix amb una intensitat emotiva que posa els pèls de punta. [Brossa](#) no era bon lector; [Gimferrer](#), fatal. És a dir, potser cal separar la poesia de la lectura, tot i reconèixer que un poeta que llegeix bé els seus versos és fantàstic. El professor Subirana recordarà el poeta gal·lès en llengua anglesa R.S. Thomas llegint a Aberystwyth (ell hi era i jo també); semblava oficial unes paraules que sortien de dins dels seus vuitanta o noranta anys amb una simplicitat que només podia ser la dels oracles. Impossible d'oblidar.

👉 Pregunta (Martí Pi):

La meua pregunta a Francesc Parcerisas és senzilla; m'agradaria saber per què a *L'edat d'or* es fa servir gairebé exclusivament la tercera persona.

👉 Francesc Parcerisas:

L'ús de la tercera persona va ser, per a mi, una troballa. El vaig descobrir a la poesia de Kavafis. Gràcies a la tercera persona ens és possible de situar l'acció en un pla que sembla distant: descrivim allò que passa, com una càmera, i sembla que no tingui relació íntima ni amb la veu que ens parla ni amb el lector que fa reviure el poema. Aquest és, per això mateix, un parany formidable, perquè si el poema està ben muntat l'escena que hi veiem descrita amb una certa objectivitat (falsa) se'ns imposa com una emoció i sembla que l'emoció neix de nosaltres, no d'allò descrit. D'aquesta manera ens és més fàcil –suposo que a nivell psicològic– endinsar-nos en el text, en les emocions que el text suscita.

El primer poema, cronològicament, que fa servir aquest "truc" és "Un dia com aquest". Quan l'escriptor s'atura, s'acosta a la finestra i encén un cigarret –només amb un gir molt lent de la càmera que l'enfoca–, els lectors ja veiem a través de la finestra "l'aldarull i els xiscles del carrer". Com que el text ens ha instal·lat en aquesta cambra serem capaços de "sentir com riu entre els llençols" i que "les olors semblin les mateixes".

L'oïda, l'olfacte, gairebé el tacte del cos estimat i perdut –i, certament, l'acció d'escriure per fer reviure, per conservar la memòria, si més no– estan vives en cada lector, i la pretesa objectivitat de la tercera persona ens permet que tots siguem "ell".

Crec que si la situació fos explicada en primera persona (no veig la manera de fer-ho en segona) ens semblaria que "algú ens explica la seva vida", veuríem "una" història i no la "nostra" història.

Poesia eròtica, satírica i infantil

👉 Pregunta (Marta Bordas):

1. Què en penses de la poesia eròtica? Creus que, de manera global, és la plasmació d'un sentiment, d'un desig o, per altra banda, és una manera lúdica d'arribar a lectors a qui, potser d'una altra manera, no s'arribaria?
2. Aquesta última pregunta m'ha fet recordar la poesia satírica que, personalment, m'ha fet passar molt bones estones –concretament la d'en [Sagarra](#). Què en penses?
3. Hi ha poesia per infants?

👉 Francesc Parcerisas:

La resposta ha de ser tres vegades sí.

1. La poesia eròtica pot ser lúdica –ho és Catul, els priapeus, els poemes bàquics medievals, i molta poesia popular de vegades mal coneguda. Sovint és molt graciosa perquè esmola l'enginy per parlar del sexe. Però també hi ha molt erotisme en la poesia diguem-ne "seriosa". L'Auden amorós, o el Baudelaire o la concupiscència del [Riba](#) de "un nu i uns ulls" (cito de memòria) o [Salvat-Papasseit](#)... L'erotisme és una part essencial, i substancial, de la vida i per això té una expressió de primera magnitud en la poesia. És important perquè l'erotisme sol ser "mut" (no hi ha massa diàleg, en les relacions eròtiques, n'hi ha prou amb la mirada, el tacte, l'olor, el so...) i la literatura es veu obligada a "parlar-ne". Per això la literatura eròtica de vegades és molt primària i és més fàcil l'erotisme visual (fotografia, cinema) que l'escrit. Ara bé, com que el tempo de l'escriptura i de la lectura és més lent, quan trobem un bon escriptor eròtic sembla que ens hi podem recrear més: té més durada.

2. De poesia satírica ara no n'hi ha gaire, al nostre país, però seria molt benvinguda. I útil. El que passa és que ha de ser escrita amb gràcia (com en el cas d'en Sagarra) i no només de patacada. Aquelles enyorades *Flors*

del Mall de Carles Bau de l'Aire que van circular profusament fotocopiades als anys 80 n'eren un bon exemple. En [Comadira](#) ho ha fet en alguns poemes, ara recollits a un dels últims llibres, i en Salvador Oliva va dedicar una columna setmanal a *El País* un bon temps a fer comentaris poètico-satírics de l'actualitat. Un dels problemes és que hi ha alguns poetes que es creuen Seferis o Valéry i en realitat són [Pitarra](#), i això sí que és una desgràcia, perquè en lloc de llegir els poemes pensant a riure, acabes mig plorós de pena.

3. I tant. Hi ha tradicions molt riques: a Anglaterra, per exemple. I ho eren les faules, els rodolins, les endevinalles. Aquí ara comença a explorar-se (Desclot, Sala-Valldaura, Xirinacs...) És una manera d'acostar-se a la música de la cançó i a la imaginació del símbol i de la metàfora. (¿Heu vist alguns dels poemes que es publiquen al concurs anual de *La Vanguardia*, a les pàgines de color salmó? –aquests dies estan sortint, els dels nens sempre tenen un toc especial.)

L'ofici de traductor

👉 Pregunta (Jaume Marfany):

M'agradaria saber la teva opinió sobre l'ofici de traductor. Potser la pregunta és molt general... però, ¿quina hauria de ser la posició d'un traductor davant l'obra a traduir? A part de les llengües de sortida i arribada... ¿què més hauria de tenir en compte?

👉 Francesc Parcerisas:

Home! Ho ha de tenir en compte tot. Potser les llengües involucrades no són, al cap i a la fi, de tantíssima importància. Jo diria que la llengua d'arribada sol anar més coixa que la de partida i que, per tant, és més important. En qualsevol cas allò que llegim és la traducció, no pas la traducció com a mirall d'un original, o "contra" l'original.

Moltes menes de traduccions són lícites: les més literals, les més lliures, les més perifràstiques, les més pervertidores. Jo tinc una carpeta de versions diverses, algunes de publicades i algunes d'inèdites, que es diu "versions, aversions, perversions, reversiones, subversiones, inversions...". Ja veus el que vull dir. L'any 90, si fa no fa (o molt poc després), vaig publicar el poema "El meu cigne" de Baudelaire a *Reduccions* en diverses "versions"; allà es veu una mica per on vaig. No vull deixar de dir, com ja ha dit tanta gent, que traduir és la millor escola d'escriptura. La MILLOR!

Poesia col·lectiva i antologies

👉 Pregunta (Ruben Garcia):

¿Què en penses de la literatura col·lectiva i col·laborativa? ¿Deixaries entrar els lectors al "rerefons" i que et diguessin com ha de ser l'últim poema d'un llibre teu? ¿Té sentit pensar en això? ¿O la poesia és tan personal que res pot limitar-la?

Bé, al final la meua antologia tindrà 6 dones i 6 homes però no avanço els noms perquè només 6 poetes-homes és ben difícil de quadrar;) però: ¿què en penses de les antologies? ¿En faràs una de teua o una obra completa?

I per acabar: ¿Quins compromisos han d'adquirir els poetes amb la poesia, la política i la societat? ¿Creus que s'han de capficar a dir per raons de moral, o que la seva veu no ha d'estar condicionada per res més que les circumstàncies?

👉 Francesc Parcerisas:

Poemes col·lectius també n'hi ha, però han d'estar pensats de partida com a tals. L'Octavio Paz, en Jacques Roubaud, en Tomlinson, en Sanguinetti i d'altres van fer un llarg *renga*, a la manera japonesa, en diverses llengües, que era un poema col·lectiu excel·lent.

Allò que no tindria gaire sentit és canviar-li el final a un poema acabat, a menys que sigui per pintar-li (Duchamp?) els bigotis a la Monalisa. (L'altre dia vaig veure en algun diari uns anglesos que pintaven carotes damunt els gravats de Goya, un bon acudit, però encara m'agraden més els gravats tal com Goya els va deixar.)

Les antologies són ben útils. Jo he llegit molta poesia estrangera en antologies, sobretot si donen un cert nombre de poemes de cada autor. El que no m'agrada són les antologies amb un o dos poemes i molts autors, perquè aleshores és un popurri. Tot i que també hi ha antologies sensacionals de poemes independents que funcionen com un conjunt dispers: el *Rattle Bag* de Seamus Heaney i Ted Hughes (sempre cito de memòria, i si l'espifio, ja em disculpareu). Jo vaig publicar en un volum tot el que duia escrit fins al 92, fins a *L'edat d'or*, es diu *Triomf del present* i és a Columna.

Compromisos dels poetes amb la poesia? Haver escrit un poema bo i una mica perdurable després d'una vida de provatures. Que algú que no en sap absolutament res el llegeixi un dia i senti una mica d'escalfor o de coïssor per dins.

Poesia i metafísica

👉 Pregunta (Josep Maria Àlvarez):

Aquest dos darrers dies he gaudit sengles fortes i seguides sotragades teòriques:

La primera quan he descobert que la poesia no és literatura (o no sempre). Ens ho deia Raffaele Pinto a un públic momentàniament i alegrement bocabadat i a un Joan-Elies Adell com a impossible víctima: la poesia –en aquest cas el conjunt: *Encara una olor*– és una altra cosa.

Interpreto i explico hiperbòlicament i a la meva manera (no em feu gaire cas): la poesia són les paraules en l'infern, la recerca inacabable de la porta cap al paradís; i la literatura, simplement, el paradís.

La segona quan he llegit l'article de Carles Hac Mor (*Avui*, 12-V-03). Diu que *forma i contingut no són sinó la mateixa cosa*. També interpreto que explica que quan volem comentar el poema ja hi som fora, molt lluny. Així, doncs, (i perdó pel to de consultori sentimental i per l'estil tronat) la pregunta és:

¿A tu et sembla que allò de què parlem mai no serà allò que tu ens vas dir, i menys encara, allò que estem cercant?

👉 Francesc Parcerisas:

Admiro el professor Pinto i sóc més o menys amic d'en Carles Hac Mor, però discrepo cordialment de les opinions que menciones. No m'agrada gaire la metafísica per a desvagats, m'agrada més l'homo faber. El poeta que escriu (perquè potser fins i tot hi ha poetes que ni escriuen, ni han escrit, ni pensen escriure i, ai, són considerats bons poetes; però a mi, com dic, m'agrada el tall a taula i assaborir-lo, i la corba de l'esquena i acariciar-la) sap que cal arrengrer uns mots darrere uns altres i que les peces del puzzle encaixen de determinada manera, que no cal que sigui "predeterminada", que és la manera com la imatge del puzzle fa sentit: és comunicable a lectors que no són ell. D'aquí la importància –de què ja vam parlar– de la lectura crítica per part de l'autor.

Allò que "ens ho trobem fet", l'objecte trobat dels artistes plàstics, és una mala descripció: per trobar cal buscar o seleccionar o saber apreciar allò que trobem. ¿Per què el ferro que recull Miró a la platja de Mallorca, o la sabata, o l'arrel de canyar, és aquell i no un altre? ¿Per què no va agafar el que hi havia al costat? ¿És que un Déu li bufava a l'oïda, a l'ànima? Si era així, Déu feia la tria, era el faedor Superconscient. I si Déu no hi era i no li

deia res, qui ho feia era el senyor Joan Miró que tenia el cul pelat de passejar per la platja i, gràcies a la seva experiència i visió plàstica, sabia destriar el potencial artístic (volumètric, colorístic, d'impacte visual, social, de combinatòria) dels elements que hi trobava. Menys metafísica, doncs, i més exemples, més explicacions, més anàlisis, més consens. La metafísica en art em recorda les monarquies "por la gracia de Dios". Collons! (Ep!, amb totes les disculpes que calgui.)

La fascinació per la narrativa

👉 Pregunta (Àngel Barquero):

Francesc, al teu article publicat a *Lletra* ("[Qui sóc i per què escric](#)") es pot comprovar la teva fascinació, des de la infància, per la narrativa. Penses escriure algun dia novel·les o relats o t'estimes més cenyir-te a la poesia?

👉 Francesc Parcerisas:

La narrativa m'entusiasma de tant en tant però no m'hi veig amb cor. No, mai no he provat d'escriure una novel·la. He fet algun conte, dietaris interromputs al quart dia, proses de diari... Suposo que no tinc la disciplina necessària. M'agradaria però, escriure un dia un llibre "de viatges" sobre Eivissa, seguint el model Durrell de *Bitter Lemons* o *Prospero's Cell*.

Enllaços relacionats:

- 🌟 Pàgina de Francesc Parcerisas a Lletra
<http://www.uoc.edu/lletra/noms/fparcerisas/index.html>

- 🌟 Un col·loqui virtual amb Narcís Comadira
<http://www.uoc.edu/lletra/articles/comadira1102.html>

- 🌟 Estudis de Filologia Catalana de la UOC
http://www.uoc.edu/web/cat/launiversitat/estudis/filo_estudis.htm

Si vols citar aquest document, pots fer servir la següent referència:

Un col·loqui virtual amb Francesc Parcerisas [col·loqui en línia]. UOC.

Lletra [Data de consulta: dd/mm/aa].

<<http://www.uoc.edu/lletra/articles/parcerisas0204.html>>